

Zagreb, 28. studenog 2023.

**OBAVIJEST GOSPODARSKIM SUBJEKTIMA PRIJE FORMALNOG POČETKA POSTUPKA
NABAVE KONZULTANJSKIH USLUGA ZA IZRADU METODOLOGIJA ZA IZRAČUN
NAKNADA ZA OSIGURANJE ČINIDBENIH BANKARSKIH GARANCIJA, OSIGURANJE
KREDITA ZA LIKVIDNOST IZVOZNIKA I OSIGURANJE KREDITA ZA KUPNJU POSLOVNIH
UDJELA U INOZEMNOM DRUŠTVU S CILJEM PRETHODNOG ISTRAŽIVANJA TRŽIŠTA**

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) u prvom tromjesečju 2024. planira pokrenuti postupak nabave konzultantskih usluga za izradu metodologija za izračun naknada za osiguranje činidbenih bankarskih garancija, naknada za osiguranje kredita za likvidnost izvoznika i naknada za osiguranje kredita za kupnju poslovnih udjela u inozemnom društvu.

Stoga HBOR ovim putem, prije početka postupka nabave, u nastavku ove obavijesti objavljuje zahtjeve i uvjete vezane za nabavu navedenih usluga s ciljem prethodnog istraživanja tržišta.

Neobvezujuće informativne ponude i informacije dostavljaju se na adresu elektroničke pošte nabava@hbor.hr s naznakom „Prethodno istraživanje tržišta – konzultantske usluge za izradu metodologija za izračun naknada“ najkasnije do 10. prosinca 2023. do ponoći.

HBOR će dana 1. prosinca 2023. u razdoblju od 13:00 do 15:00 na adresi Gajeva 33, 10 000 Zagreb održati radionicu na temu programa osiguranja „Osiguranje činidbenih bankarskih garancija, osiguranje kredita za likvidnost izvoznika, osiguranje kredita za kupnju poslovnih udjela u inozemnom društvu i primjenjiva regulativa“ te se pozivaju svi zainteresirani gospodarski subjekti za sudjelovanje na istoj uz ograničenje do 2 sudionika po gospodarskom subjektu.

Prijave za sudjelovanje s imenom, prezimenom i funkcijom sudionika dostavljaju se na adresu elektroničke pošte 14200@hbor.hr najkasnije do 30. studenog 2023. do 14:00 sati.

Ukoliko broj prijava premaši kapacitete dvorane, gospodarski subjekti bit će informirani o dodatnom terminu održavanja radionice.

**NABAVA KONZULTANSTKIH USLUGA ZA IZRADU METODOLOGIJA ZA IZRAČUN
NAKNADA ZA OSIGURANJE ČINIDBENIH BANKARSKIH GARANCIJA, OSIGURANJE
KREDITA ZA LIKVIDNOST IZVOZNIKA I OSIGURANJE KREDITA ZA KUPNJU POSLOVNIH
UDJELA U INOZEMNOM DRUŠTVU**

Podaci o HBOR-u kao nacionalnoj izvoznokreditnoj agenciji

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (dalje u tekstu: HBOR) kao hrvatska izvoznokreditna agencija (eng. Export Credit Agency – ECA) od 1998. u ime i za račun Republike Hrvatske (dalje u tekstu: RH) obavlja poslove osiguranja izvoza sa svrhom promicanja i poticanja hrvatskog izvoza te konkurentnosti hrvatskih gospodarskih subjekata. Poslovi osiguranja izvoza obavljaju se sukladno Zakonu o HBOR-u (NN 138/06, 25/13) i Uredbi o osiguranju izvoza (NN 53/20), a za cilj imaju razvoj, jačanje i internacionalizaciju hrvatskog gospodarstva. Sukladno članku 23. Zakona o HBOR-u, na HBOR se ne primjenjuje Zakon o osiguranju.

Poslovi osiguranja izvoza obuhvaćaju programe osiguranja kroz koje HBOR potiče izvoz i financiranje izvoza, na način da se izvoznike štiti od rizika neplaćanja od strane njihovih inozemnih kupaca, dok bankama koje financijski prate izvoznike, police osiguranja služe kao instrument osiguranja (kolateral) za plasmane vezane uz izvoz i izvoznike. HBOR pruža i uslugu reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja privatnim kreditnim osigurateljima i to za one rizike koje nije moguće reosigurati na privatnom tržištu.

Postojeće Programe osiguranja izvoza dijelimo u sljedeće skupine:

1. za izvoznike:
 - Osiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja (KO)
 - Osiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja za male izvoznike (MI)
 - Osiguranje kredita dobavljača i rizika proizvodnje (KD)
2. za privatna osiguravajuća društva:
 - Reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja (RE)
3. za banke:
 - Osiguranje kredita inozemnom kupcu (KK)
 - Osiguranje kredita za pripremu izvoza (KPI)
 - Osiguranje izvoznih činidbenih bankarskih garancija (OG)
 - Osiguranje portfelja kredita za obrtna sredstva za izvoznike (OPK SME)
 - Osiguranje portfelja kredita za likvidnost izvoznika COVID-19 mjera (OPK COVID-19)
 - Pojedinačno osiguranje kredita za likvidnost izvoznika COVID-19 mjera (POJ COVID-19)
 - Osiguranje portfelja kredita za likvidnost izvoznika – mjera Ukrajina (OPK UKRAJINA)
 - Pojedinačno osiguranje kredita za likvidnost izvoznika – mjera Ukrajina (POJ UKRAJINA)

HBOR-ovim programima osiguranja izvoza hrvatskim izvoznicima omogućeno je:

- sigurnije prodavati robu ili usluge na inozemnim tržištima uz odgodu plaćanja i na duže rokove,
- prodavati robu ili usluge na inozemnim tržištima uz financijske kredite odobrene inozemnim kupcima na duži rok,
- pribaviti kredite od poslovnih banaka i HBOR-a kao kreditora za proizvodnju roba i usluga za izvoz,
- pribaviti činidbene garancije od poslovnih banaka i HBOR-a kao kreditora za potrebe sudjelovanja na međunarodnim natječajima ili za ugovaranje izvoznog posla,
- pribaviti nove kredite za likvidnost od poslovnih banaka i HBOR-a kao kreditora, namijenjene izvoznicima i njihovim dobavljačima suočenim s poteškoćama u poslovanju koje su rezultat kriza uzrokovanih pandemijom COVID-19 i ruskom agresijom na Ukrajinu, uz povoljnije uvjete (npr. u obliku višeg volumena financiranja, odobrenjem kredita unatoč rizičnijem rejtingu izvoznika, nižih zahtjeva za drugim instrumentima osiguranja, nižih kamatnih stopa i dr.).

Kontakt podaci:

- Adresa: Zagreb, Strossmayerov trg 9,
- OIB: 26702280390,
- tel: +385 1 4591 666,
- e-mail: nabava@hbor.hr,
- internetska adresa: www.hbor.hr.

Predmet nabave

Predmet nabave je izrada metodologija za izračun naknada za:

1. osiguranje činidbenih bankarskih garancija
2. osiguranje kredita za likvidnost izvoznika
3. osiguranje kredita za kupnju poslovnih udjela u inozemnom društvu

koje trebaju biti usklađene s pravilima o državnim potporama i ostalom regulativom koja se odnosi na predmetne programe.

Osim toga, nabava obuhvaća i izradu alata u MS Excelu koji će implementirati navedene metodologije i korisniku olakšati izračun naknada.

Pritom naknade za osiguranje činidbenih bankarskih garancija trebaju razlikovati slučajeve:

- kod kojih bi HBOR osiguravao banke od rizika plaćanja po garancijama, neovisno o uzroku, i kod kojih bi uvijek imao pravo regresa od izvoznika
- slučajeve kod kojih bi HBOR osiguravao banku i/ili izvoznika samo od rizika neosnovanog poziva na plaćanje po garancijama i rizika plaćanja nastalog zbog nastupa političkog rizika ili nastupa više sile koji su spriječili uredno izvršenje obveza izvoznika, u kojim slučajevima HBOR ne bi imao pravo regresa od izvoznika
- slučajeve kod kojih bi HBOR osiguravao banku i/ili izvoznika samo od rizika osnovanog poziva na plaćanje zbog neizvršenja izvoznikovih obveza po izvoznom ugovoru ili nadmetanju iz razloga isključive odgovornosti izvoznika ili zbog nastupa stečaja ili likvidacije izvoznika (fair calling), u kojem slučaju bi HBOR imao pravo regresa od izvoznika

odnosno omogućiti njihovu kombinaciju.

Prilikom izrade navedenih Metodologija, konzultant treba sagledati i praksu ostalih razvijenih EU i drugih izvoznokreditnih i garancijskih agencija, te postojeće Odluke Europske komisije koje se odnose na izračun naknada za slične proizvode osiguranja/jamstava.

Kontekst programa osiguranja na koje se odnosi predmet nabave

Kako bi što kvalitetnije mogao podržati hrvatske izvoznike te kako bi police osiguranja koje HBOR izdaje bankama služile kao prvoklasni instrument osiguranja, HBOR konstantno unapređuje postojeće i razvija nove programe osiguranja izvoza. Tako HBOR trenutno razmatra unapređenje Programa osiguranja izvoznih činidbenih bankarskih garancija (OG) te uvođenje dvaju novih programa namijenjenih osiguranju kredita banaka i to: programa osiguranja kredita za likvidnost izvoznika i programa osiguranja kredita za kupnju poslovnih udjela u inozemnom društvu.

Kod programa osiguranja izvoznih činidbenih bankarskih garancija (OG), HBOR osigurava činidbene bankarske garancije (npr. ponudbene garancije, avansne garancije, garancije za dobro izvršenje posla, garancije za garantni period i sl.) koje banke izdaju po nalogu hrvatskih izvoznika u svrhu zaključenja ili izvršenja njihovih izvoznih ugovora (ili druge garancije ili kontragarancije izdane u svrhu izdavanja činidbenih bankarskih garancija), te HBOR, pod uvjetom da su za to ispunjeni unaprijed određeni uvjeti, isplaćuje odštetu banci koja je izdala osigurane bankarske garancije, ako dođe do plaćanja po navedenim garancijama tj. HBOR izdavanjem police osiguranja preuzima rizik plaćanja po garanciji. Pritom do poziva na plaćanje po garanciji može doći zbog neosnovanog poziva od strane korisnika garancije unatoč urednom izvršenju izvoznikovih obveza (unfair calling), zbog

političkog rizika ili nastupa više sile koji su spriječili uredno izvršenje obveza izvoznika ili zbog osnovanog poziva na plaćanje zbog neizvršenja izvoznikovih obveza po izvoznom ugovoru ili nadmetanju iz razloga isključive odgovornosti izvoznika ili zbog nastupa stečaja ili likvidacije izvoznika (fair calling). U slučaju isplate odštete nastale zbog naplate po garanciji od strane korisnika garancije, unatoč urednom izvršenju izvoznikovih obveza (unfair calling), kao i zbog nastanka političkog rizika ili nastupa više sile koji su spriječili uredno izvršenje obveza izvoznika te time doveli do naplate po garanciji, HBOR se ne naplaćuje regresno od izvoznika te na taj način štiti izvoznika od štete koja mu nastaje plaćanjem po osiguranoj garanciji. Za razliku od toga, u slučaju isplate odštete banci uslijed naplate po garanciji od strane korisnika zbog neizvršenja izvoznikovih obveza po izvoznom ugovoru ili nadmetanju tj. iz razloga isključive odgovornosti izvoznika ili nastupa stečaja ili likvidacije izvoznika (fair calling) HBOR se regresno naplaćuje od izvoznika.

Kod programa osiguranja kredita za likvidnost izvoznika, HBOR bi osiguravao kredite koje banke odobravaju izvoznicima za financiranje likvidnosti. HBOR bi, pod unaprijed definiranim uvjetima, isplatio odštetu banci kreditoru ako dođe do neplaćanja tražbina koje su predmet osiguranja (najčešće glavnica i redovna kamata) po ugovoru o kreditu. U slučaju isplate odštete banci, HBOR bi se regresno naplaćivao od izvoznika. HBOR trenutno u ponudi ima slične programe osiguranja kredita za likvidnost izvoznika (OPK COVID-19, POJ COVID-19, OPK UKRAJINA, POJ UKRAJINA) koji se temelje na privremenoj regulativi vezanoj za državne potpore uvedenoj zbog krize uslijed pandemije COVID-a 19 i krize uslijed ruske agresije na Ukrajinu, a koja istječe s 31.12.2023. i koja je unaprijed definirala naknade koje je potrebno naplatiti u svezi s osiguranjem kredita. Također, HBOR u ponudi ima i sličan proizvod osiguranja kredita za obrtna sredstva koji je namijenjen malim izvoznicima (OPK SME), a za koji niže navedena Obavijest Komisije propisuje tzv. premije sigurne luke te program osiguranja kredita za pripremu izvoza (KPI) koji je namijenjen izvoznicima koji imaju zaključene konkretne izvozne ugovore za koji je HBOR samostalno izradio sustav određivanja naknada za osiguranje.

Kod programa osiguranja kredita za kupnju poslovnih udjela u inozemnom društvu HBOR bi osiguravao kredite koje banke odobravaju izvoznicima za kupnju poslovnih udjela u inozemnom društvu (primjerice radi širenja i internacionalizacije poslovanja u domeni izvoznikove pretežite djelatnosti), pri čemu se procjena prihvatljivosti kod kreditiranja temelji na bonitetu izvoznika. Jednako tako, HBOR bi, pod unaprijed definiranim uvjetima, isplatio odštetu banci kreditoru ako dođe do neplaćanja tražbina koje su predmet osiguranja (najčešće glavnica i redovna kamata) po ugovoru o kreditu. U slučaju isplate odštete banci, HBOR bi se regresno naplaćivao od izvoznika.

Kod sva tri navedena proizvoda, zbog niže navedenih pravila o državnim potporama, odšteta uvijek pokriva samo dio štete koja je nastala za osiguranika (npr. najviše 80% štete po tražbinama koje su predmet osiguranja), dok ostatak rizika ostaje na samom osiguraniku.

Pravni okvir

Sva tri navedena proizvoda, iz razloga što se njima osigurava rizik izvoznika odnosno domaći rizik, ne podliježu regulativi koja se odnosi na osiguranje izvoznih kredita, već regulativi koja se odnosi na državne potpore u obliku jamstva.

Navedena regulativa najvećim je dijelom sadržana u Zakonu o državnim potporama (NN 47/14 i 69/17), odnosno u Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (*Commission Notice on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to state aid in the form of guarantees, OJ C 155, 20/06/2008, p. 10-22.*) (prije i dalje u tekstu: Obavijest Komisije) jer se police osiguranja koje izdaje HBOR mogu promatrati kao jamstva.

Obavijest Komisije u članku 3.4. propisuje da zaračunate naknade (premije) moraju biti u skladu s tržišnim cijenama, te da naknade koje se naplaćuju u vezi s osiguranjem/jamstvom trebaju odražavati faktore koji odražavaju rizičnost izdanih polica osiguranja/jamstava, administrativne troškove i naknadu za angažirani kapital.

Osim postizanja tržišne cijene osiguranja, Obavijest Komisije u člancima 3.4. i 3.5. navodi i ostale uvjete koje je potrebno zadovoljiti kako bi se postiglo isključenje postojanja državne potpore pri izdavanju police osiguranja odnosno jamstva:

- a) program osiguranja nije dostupan poduzetnicima u financijskim poteškoćama,
- b) iznos police osiguranja može se točno odrediti (polica osiguranja povezana je s točno određenom transakcijom, fiksnog iznosa i ograničenog trajanja),
- c) polica osiguranja ne smije pokriti više od 80% financijske obveze,
- d) uvjeti programa osiguranja temelje se na realističnoj procjeni rizika odnosno u skladu su s tržišnim uvjetima. Rizičnost pojedinog jamstva temelji se na:
 - kvaliteti dužnika,
 - kolateralizaciji,
 - trajanju jamstva itd.
 temeljem čega je potrebno odrediti razrede rizičnosti, a temeljem kojih se određuju naknade vezane za osiguranje.
- e) adekvatnost visine naknada potrebno je revidirati jedanput godišnje,
- f) kako bi naknade bile u skladu s tržišnim cijenama, one moraju pokriti:
 - uobičajene rizike povezane s jamstvom
 - administrativne troškove
 - godišnju naknadu za adekvatni kapital (i u slučaju da on nije uplaćen)
- g) transparentni uvjeti dobivanja jamstva.

Obveze konzultanta:

- izraditi metodologije izračuna naknada usklađene s pravilima o državnim potporama i ostalom relevantnom regulativom, sagledavajući praksu ostalih izvoznokreditnih i garancijskih agencija te postojeće odluke Europske komisije koje se odnose na izračun naknada za slične proizvode
- izraditi alat u MS Excelu koji će služiti za izračun naknada sukladno utvrđenim metodologijama
- rok izvršenja projekta: konzultant je obavezan izraditi metodologije i predati HBOR-u usuglašenu verziju metodologija u roku od 5 mjeseci od početka projekta, pri čemu je usuglašenu metodologiju za izračun naknada za osiguranje činidbenih bankarskih garancija dužan predati HBOR-u u roku od 2 mjeseca od početka projekta

Informacije o kojima se trebaju očitovati gospodarski subjekti na tržištu predmeta nabave

Molimo dostaviti informativnu neobvezujuću ponudu koja će sadržavati sljedeće informacije:

Očekivana vrijednost ponude bez PDV-a	
Prijedlog ljudskih resursa za izvršenje usluga iz predmeta nabave ¹	
Eventualni komentari na predmet nabave i rok izvršenja	

Obveze HBOR-a

HBOR će pažljivo analizirati prikupljene informacije putem ove Obavijesti te temeljem svih dobivenih podataka sastaviti dokumentaciju o nabavi. Prilikom provođenja istraživanja tržišta, HBOR će postupati na način da svojim postupcima ne narušava tržišno natjecanje niti krši načela zabrane

¹ Nije potrebno dostavljati životopise stručnjaka niti njihova konkretna imena

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

diskriminacije i transparentnosti. Rezultati provedenog istraživanja ne obvezuju HBOR niti se njima stvara bilo kakav pravni posao/odnos s gospodarskim subjektima koji su u istraživanju sudjelovali.